

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.— " 4.50
za četrt leta " 1.50 " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ostra.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po nov vrstici v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi d. listi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovan, ker nefrankovana se ne sprejemajo. "okopisi se ne vračajo.

Naročnino, rok. tucije in inserate prejemajo upravištvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije o prosto poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je m.č.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku tretjega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni in morda se nam bliža doba, ko bode narod slovenski krvavo potreboval neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-hodi odnosajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta " 3.—
za četrt leta " 1.60

Uredništvo in upravištvo.

Naše ribištvo.

Lov na sardele, pri katerem imajo naši ribiči svoj glavni dobiček, prišel je v zadnjih letih zelo padati.

Ubogim ribičem ne primanjkuje pač dela, a valed slabih ribiških letin nimajo zaslužka. Kakor že nekaj let tako je tudi letos v tem obziru.

Morda da se še letos stvar predružači, ali pomisliti je treba, da sta zamujena prva dva i pol meseca ribiškega lova. Lov na sardele utegne trajati še štiri mesece, ali negotovo je, li si bodo mogli naši ubogi ribiči v tem času prislužiti toliko, da se bodo mogli prihodnjo zimo preživiti. Tržaški okolici preti silekse, ker dokazano je, da je pričela ta trtna už še uničevati vinograde marljivih Križanov. Spodnjim okoličanom ne bi ostalo drugega, kakor da bi se poprijeli v večji meri ribištva.

PODLISTEK.

Adrijana.

Rokokó-idila; češki spisal K. Švanda, poslovenil Ivo Trošt.

III.

(Dalje.)

Leta so minila. Princ je lep mladenič z dolgimi plavimi lasmi, dvorske dame bi ga ljubile na kolenih. Igral se je z drugimi mladeniči in skakal. Vender pozneje se je jel dolgočasiti; zdela se mu je, da mu prikrivajo neko tajnost, da ta svet ni takšen, kakor ga on vidi; v njem se je jel vznemljati sum, s čudnimi praskanji mučil je svojega vzgojitelja Prospera Albana, najraje je pa hodil k dobremu čarovniku Amidoru.

"Včasih sem tako nesrečen, a ne vem zakaj," pravil je s solznimi očmi. "Vse na okolu zdi se mi strašno in čudno. Te dni privzdignil sem na nekem mostovžu platno, ki je zakrivalo neko sliko in videl sem osebo tako čudno oblečeno, kakor je še dosedaj nisem videl v gradu. Oni dan zopet nisem mogel spati, odprem okno v poletno noč in poslušam pogovor dveh vojakov, stoječih na straži; bal sem se, da izvem

bištva. Ali kaj bode, če se bodo tudi ribiške letine vedno hujšale?

Vse to je vredno omenjati, ker ribištvo Trsta in okrožja je skoraj izključno v naših rokah, na kar smemo biti kot Slovenci ponosni. Pri vsem tem, da se ribiške letine primeroma vedno hujšajo, preti je našim ribičem še druga nevarnost.

Neki Italijan je nameraval napraviti v Grljanu velikansko — čez par kilomet. dolgo in globočini vode enako visoko mrežo. O tem je sicer pisec teh vrstic že omenjal v "Edinosti", a vredno je o stvari obširneje spregovoriti. Ta mreža bi stala ogromno svoto okoli 30.000 gl. in dotični lastnik se je čutil v tej stvari že popolnoma gotovega!

Kakor smo že omenili, ista mreža se je imela nastaviti v Grljanu, a pri njej bi imelo opravila nekaj večjih in manjših čolnov, ter čez 35 ljudi stalnih ribičev izvzemši izredno število.

Z napravo enake mreže trpeli bi naši ribiči neznosno škodo, in to vrhu že omenjenih sedanjih ribiških slabih letin!

Omenjena mreža polovila bi namreč vsakovrstne ribe: Od male sardele (in še manjših rib) do največjega tuna. S tako mrežo bi se naložilo neznansko število rib, tako, da bi se v časih, posebno po leti o velikej vročini, niti ne vedelo kam z njimi! Rekli mi bodo morda od dotične strani, da z napravo enake mreže bi se morale napraviti tudi dotične tovarne, katere bi kupovale in pospravljale velika števila rib! Tovarne pa niso vsemogočne! Mnogokrat bi se naložilo v enem samem dnevu toliko rib, da bi jih ne moglo niti več tovarov spraviti.

Drugači so pa tovarne le za jednovrstne ribe: na pr. sardele in tune. Kaj pričeti tedaj z velikanskim številom naloženih drugovrstnih rib?

V velikem številu naložene ribe bi v neznosni poletni vročini gotovo za polovico segnjile, predno bi se pripeljale na Tržaški ribiški trg, in prodajati bi se morale po neverjetno nizkej ceni.

kaj strašnega, ker me uniči, ker tako skrivate pred menoj. Ni li res?"

"To si le misliš princ; tvoj kraljevi oče želi ti le dobro in ne skriva pred teboj nikakih tajnosti," reče Amidor.

"I ti si tako neizprosni," reče princ in odide. Na mostovžu sreča Bubaka, ki se mu je poklonil a prikritim nasmehom; a ko je princ odšel, nasmejale se je Bubak zlobno.

"Bojim se tega Bubaka," rekel je drugo jutro princ Amidonu. Zdi se mi kakor strašno. Danes zjutraj govoril sem z njim v svoji sobi, kar se na nasprotnih vratih prikaže drugi Bubak, a ugledavši samega sebe pred menoj, pokloni se in odide.

"Ne smete zabiti," veli Amidor, "da je Bubak oseba, ki more nastopati tudi v pravljicah."

"Baš za to hočem jaz pravljice," govori princ zaupljivo, "hočem videti svet, resnični svet, kakor je za ono ulico, ki vede v grad!"

"Nesrečni princ!" misli si Amidor.

In zopet je hodil princ žalosten k velikim oknom, na koja je natiskal dež

Na vsak način padla bi cena ribam o priliki vsakega lova imenovane mreže, in pri tem bi trpeli neznosno škodo naši ubogi ribiči. Umevno je namreč samo ob sebi, da ubogi okoličanski ribič, kateri je gospodar le malemu čolniču in par mrežicam, ne bi mogel nikakor konkurirati z lastnikom enake gorostasne mreže!

Posledice temu bi bile jasne: Nekaj ubožnejših ribičev bi popolnoma propale, a drugi bi trpeli neznosno škodo. In vse to radi le jednega človeka — tujca — Italijana, kateri prišedši v našo Avstrijo, hotel bi trgati kruh od ust našim domačinom, ubogim ribičem! Enaka velikanska mreža bi škodovala pa tudi drugače našim domačim ribičem.

Postavljena namreč tudi v primerno slabem vremenu in vetru, delala bi neznosne zapreke manjšim in večim ribiškim jadrjočim čolnom. Jadrajoči čolni, neopazivši te mreže, ali valed drugih neprilik prišedši va-njo, izgubili bi prav lahko krnilo, in bili potem prepuščeni žalostni usodi izgubljenega mornarja!

Kdo bi preživel potem dotično družino, kdo tolažil kapušene sirote?

Pisec teh vrstic omenja to največ valed tega, ker so se tržaški lahonski listi tako odločno potožili za napravo gori imenovane mreže. Poznani "Piccolo" trobil je v svoj rog tudi potem, ko je dobro vedel za protest isterskih ribičev italijanske narodnosti proti namerovani mreži, in poganjale se je za to mrežo, ko je vedel, da proti nji protestuje tudi župan Koperski Kabor.

Naši ribiči lahko izprevidijo, kje jim je iskati prijateljev, in kdo se poteguje za-nje. Nikar in nikoli ne torej verovati poznanim lahomom naj bi prišli do Vas še s tako priliznenimi besedami!

Pisec teh vrstic se gotovo o ribištvu bolje razumi, nego vse lahonsko Tržaško časopisje skupaj, a ve tudi, zakaj se je to časopisje tako potožilo za ustanovitev take mreže.

Kakor smo že omenili, je ribištvo

in pod katerimi se je zdaj pa zdaj pomikala postava kakega sluga ali vojaka.

"Ta svet je čuden," rekel je svojemu vzgojitelju Albanu.

"Svet je delo Božje," odgovarjal mu je ta, in mi smo le revne stvari v njegovih rokah. Boga častiti in svet zaničevati, je naloga naša."

Ko je bilo princu devetnajst let, pokliče ga kralj k sebi.

"Slišal sem, da si tako otožen, česa ti manjka?" upraša ga nežno.

"Ničesa," odvrne Viktor, "jaz sem nesrečen. Čutim, da ni povsod tako kot tukaj; čutim, da je nekaj, kar pred menoj skrivate. V nekih trenutkih mislim, da sem tišč z zvezanimi krili; zdi se mi, da se hočejo zidovi na me podreti, zasuti me, in loti se me želja po širnem svetu, v svobodo. V spanju javljajo se mi razgledi do cela tuji, ne umem jih in vender sanjam o njih tako rad."

Kralj se zamisli.

"Potrpi še jedno leto, potem pojdeš na oni svet, po kojem tako tožiš in veš, da ti prija."

Kraljevič je začel radosti skakati.

Zjutraj je hodil zopet otožen po gradu.

tržaškega okraja in Trsta samega popolnoma v naših rokah, in to je menda zavohala lahonska svojat.

Imenovana mreža bila bi pričetek i v narodnem obziru propadajenju našega ribištva. Ribiči te mreže bili bi Italijani, delo bi bilo začeto, in, kakor nas skušajo v vsakem obziru zatreti, zatrti bi sčasoma i "narodno ribištvo". Naša vlada bi morala strogo paziti, da bi se našim nasprotnikom nikoli kaj enacega ne posrečilo.

Vredno je namreč pač omenjati, koliko bi koristili naši ribiči in mornarji ob priliki sovražnega napada. Lahko si tudi mislimo, od kje bi mogel priti enak sovražni napad, in kaj bi bilo, ako bi ne bilo več ribištvo oziroma dotično mornarstvo v rokah naših okoličanov.

Pred časom, ko je bila govorica o namerovani mreži na dnevnem redu med spodnjimi okoličani, in ko so ti, kot ribiči protestirali proti tej mreži zbrala se je na licu mesta, — ob Grljanskem obrežju pomorska komisija. Ta komisija je imela nalogo, prepričati se glede protesta proti namerovani novi mreži.

Od strani pomorske vlade so se pozvali nekateri Barkovljanski, Križanski in Kontoveljski veljaki, a prišlo je tudi več drugih ribičev. Naši ribiči so zahtevali, naj se vrši dotična obravnava v slovenskem jeziku. Misliti je, da se je pomorska vlada ozirala na opravičeni protest naših ribičev, in upamo, da je splavala želja Tržaškega lahonskega časopisja — ustanovitev te mreže — za vedno po vodi.!

Namerovani lastnik dotične mreže, pri soten pri imenovanju komisiji, pa se je vedel tako neki prevzetno, da so ga mislili okoličanski ribiči siloma z mesta odpraviti. To je navadno pri nas! Tujci nam hočejo biti gospodarji še pred nego stopijo na našo zemljo. Za opravičene pritožbe okoličanskih ribičev proti namerovani mreži se je potezal tudi naš državni poslanec g. vitez Ivan Naborgoj, kar je vredno omenjati posebno Križanskim ri-

"Leto čakati! Zakaj tako dolgo? Leto to je večnost."

Za nekoliko dni umre kralj, določivši si začasnega vladarja Bubaka.

Vse se je vrtelo po starem tiru. Bubak je bil preveč pretkan, da bi se bil spuščal v deželne zadeve, raje se je bavil z Viktorjem, kojemu je leto kmalo preteklo; trebalo je le še nekoliko ur do polunoči in princu bi bilo dvajset let, tolažil se je s svetom, ki mu bode odeslej odprt.

Uleže se na posteljo. Kar nekaj tihoma potrka na tapetne duri njegove spalnice.

"Kdo je?" upraša prestrašen.

"Jaz čarodej Amidor," oglasi se prijetni glas za durmi in čarodej ustopi. Njegovo belo oblačilo dotikalo se je zemlje in koničasto pokrivalo videti je bilo brezkončno.

"Česa želiš?" upraša princ.

Amidor pogleda pazljivo in zašepeta: "Ako me ne poslušaj, princ, izgubljen si in vse kraljestvo s teboj. Jutri je tvoj dvajseti rojstni dan; v zvezdah pa je pisano, da meraš do tedaj poznati čut, o katerem nimaš do sedaj niti pojma. Do polunoči je še čas, da nadomestiš to, kar

bičem in misliti je, da je našel ravno protest našega državnega poslanca ugoden odziv pri pomorski vladi. „X.“

Politični pregled.

Notranje dežele.

Mirno se je razvijala letos debata o proračunu naučnega ministerstva. Druga leta so se oglašali poslanci raznih narodnosti in strank ter izražali svoje zahteve. Slovenski in češki poslanci so o tej priliki alikali potrebe naroda, katerega zastopajo ter dokazovali, kako malo je mari vladi, da bi zadostila našim potrebam, dočim Nemce kar obsiplje z učnimi zavodi vsake vrste. Tudi letos se je oglašil zastopnik ljubljanskega mesta poslanec Kušar ter pozval vlado, naj že letos dene v proračun potrebno svoto, da se zopet odpre tako potrebna nižja gimnazija v Kranju, katero nam je ekselencia Gautsch kljub vsem protestom in dokazom nje potrebnosti zaprl. Isti ekselenci se ta preživa potreba celega Gorenjskega zdi tako malovažna in neznačajna, da se mu ni videlo vredno odgovoriti na ta poziv poslanca Kušarja. In vendar je naša državnozborna delegacija del kartelne večine sedanje vlade. Vedenje ministra pl. Gautscha v tem upravljanju nam kaže, kako hoče vlada postopati proti našim opravičenim zahtevam in potrebam. Kakor roganje in zasmehovanje naših naporov na šolskem polju družje se tej debati v državnem zboru poročila iz Celovca, kjer je imel nemški šulferajn svoj enajsti letni občni zbor. Zakaj so si Nemci vstavili to društvo, o tem si je pač vsakdo na jasnem. Ne da ohranijo nemške otroke potujčenja, za to pač skrb v preobilni meri že vlada sama, katera vzdržuje povsod in tudi v mestih, ki niso bila in ne bodo nikdar nemška, ob državnih troških nemške srednje in osnovne šole. O tem bi znali posebno mi Primorci, kateri nimamo ne ene slovenske srednje šole, nemških pa pet, kaj več povedati. In vendar tudi pri nas deluje šulferajn, kaj pa še le v slovenskem delu Koroške in na južnem Štajerskem, na Češkem, na Moravskem in v Sleziji. Gospode udeležnike tega zborovanja pozdravil je v imenu deželnega predsednika Koroške dvorni svetnik baron Goša. V svojem, našo dobo in vlado zelo označujočem govoru slavil je delovanje nemške šolske družbe, ter jej dal spridevalo, da je delovala vedno v smislu avstrijskem, državi in dinastiji na korist. Deželni glavar koroški dr. Erwein pa je v svojem pozdravu šulferajnovcem rekel, da se mora nemški

si v dolgih letih zamudil. — Še je čas, hočeš za menoj?

„Hočem,“ reče princ vesel.

„Vzemi ta le fes; ko si ga posadiš na glavo, potem si neviden: povsod hodiš lahko in ne bodo te opazili; lahko činiš, kar ti drago in nikdo te ne ugleda“, pripovedoval je Amidar in peljal princa s čepico izmed straž.

Ko sta prišla v poslednjo ulico, prime čarodej princa za rame ter se vzdigne ž njim v sinje višave. Mesto je zginilo pod njima v modrem zraku, širna ravnina, oblita s polno mesečino segala je do brezkončnosti; najvišji vrhovi so se že izgubili in popolna tihota bila je okolu obeh.

Princ se vsede poleg čarodeja na belkast oblaček s pozlačenimi robovi in se oddahne. Tako prosto mu je bilo v ti božji prirodi, čutil je, da je srečen in oko mu je porosila solza radosti.

Okolu njih gnetla se je bela senca.

„Kaj je bilo to?“ vpraša Amidar.

„Bil je Bubak,“ reče mu z nasmehom, „dobro, da imaš na glavi čepico, sicer bi te bil opazil.“

A oblaček se je pomikal dalje ž njima ter je prinesel v tuje mesto, na teraso preproste hiše,

(Konec prih.)

narod ustaviti ekspanzivnim naporom ne nemških narodov. Tako govorita namestnik deželnega predsednika in glavar one dežele, katera tretjini svojega slovenskega prebivalstva ne privoščiti niti jedne same osnovne slovenske šole. V tem je torej tisto delovanje v avstrijskem smislu! Nemški šulferajn in ti gospodje naj nam dajejo lekcije o avstrijskem mišljenju in dinastični vernosti. Na banketu, ki je sledil zborovanju, napilo se je skupni veliki domovini nemški. Ta zdravica, imajoča svoj izvir v „Alldeut schlandu“ ima tudi svojo zgodovino. Škoda, da nam brzobjavka ni povedala, sta li bila dvorni svetnik Goes in deželni glavar dr. Erwein tudi prisotna pri banketu, na katerem so se nazdravljale take zdravice. Ti gospodje, ki tako mislijo, tako govorijo in delajo pa vendar pobožno zavijajo oči ter kažejo na Prago: „glejte kaj se tam godi, tam sprejemajo francoske dijake in telovadce, pozdravljajo Poljake in Jugoslovane, to so sami panslovisti“ ter se licemerski trkajo na prsa rekoč: hvala Bogu, da nismo mi taki. Vse to označuje našo dobo in vlado. Baron Gautsch si je prejšnja leta prizadeval v svojih govorih kazati se, kakor bi bil nad strankami, letos se mu to ni videlo potrebno, zato je v svojem odgovoru Kalteneggerju naravnost izrazil levičarsko svoje stališče. Poslanec Lueger je zahteval, naj vlada prevzame vse srednje šole, katere vzdržuje dunajska občina ob svojih troških v državno upravo. Minister je na to izjavil, da se to zgodi in sicer pod tako ugodnimi pogoji, kakor niso bile poddržljive srednje šole nobene druge občine v Avstriji. Baron Gautsch je rekel, da je njegov kolega finančni minister obljubil občini dunajski odvzeti tudi bremena, ki ji ga naklada vzdrževanje, kurjava in razsvetljava šolskih poslopij. Da bi Pragi, ali kateri drugi češki občini kaj takega obljubil, tako daleč se baron Gautsch ne spozabi. Rusin Barwinski potezoval se je za pravice ruskega naroda na šolskem polju ter povdarjal, da mora vlada dati vsakemu narodu priložnost, da svoje sinove izšola v svojem narodnem jeziku. Nemško liberalna vlada, ki je bila nekdanj takšna zaščitnica galiških Rusov, je sedaj zavračala rekoč, mi se držimo načela deželne samouprave, obrnite se na naše prijatelje in zaveznike Poljake, ter zahtevajte to od njih v deželnem zboru gališkem. Tako pride ruski narod, katerega zastopniki so bili voljeni pod pokroviteljstvom poljskih plemičev, iz dežja pod kap. Njih zahteve ne bodo imele nikdar ni veljave ni pomena, dokler ne stopijo proti Poljakom in Nemcem v opozicijo ter se združijo z ostalimi Slovani v državnem zboru.

Vnanje države.

Srbski kralj pojde še ta mesec na daljšo pot. Najprej poda se na Rusko ter bode gost na ruskem dvoru.

V italijanskem parlamentu, dobil je vladni predlog, da se podaljša trojna zveza, veliko večino. Ko je pa poslanec De Brin predlagal, naj zbornica izreče svoje zaupanje vladni vnanji politiki, prouzročili so radikalcem nečuten škandal. Najprej so govornike motili ter jim nadavali psovke. Ko so se malo pomirili, izjavil je poslanec Marini (vladni priista), da je postopanje Cavalotti-ja in njegovih somišljenikov „pobalinsko“. Na te skoči Cavalotti proti njemu ter ga vdari z vso silo po obrazu, vsled tega zgrnejo se vsi poslanci skupaj in nastal je strašansko pretep, ki je trajal celih deset minut. Nektere starčke so tako pomastili, da so je morali odpeljati. Iz tega tepeža so odneali poslanci rogove na čelu, krvave nose itd. Prva kri za trojnozvezo prelita je torej v italijanski zbornici, katera je s tem činom zaključila svoje delovanje, katero prične zopet jeseni!

DOPISI.

Iz Pomjanščine, 30. junija. [Izv. dop.] (Pro bono pacis ord. St. Georgium.) Kdor je čital „Edinost“ 24. t. m., zvedel je, kateri možje so podpisali krivično napadanje č. duhovščine v Pomjanski nadžupaniji ter so lažljivo in krivično priče stavili. Čuditi se more svet, kako je vendar mogoče, da dva poglavarja občinskega proti poglavarju lokalne cerkve po stopata, ko bi vendar mogli vsi vzajemno v blagor ljudstva delovati. Res čudno, toda, kdor ta dva moža iz Pomjana samo pozna, kot mi, se ne bo čudil, ampak strmel. Čujte! Ta dva sta podpisana na protestu Matija Benčič, konšelir in Jože Gonjač, podesta iz Pomjana. Ona dva sta se držnila lagati l. 1877. in po junem „škrivanu“ sl. c. kr. okr. glavarstvu v Koper pisati, da se je na nekak način župniku izročilo 500 gl. za zidanje cerkve; toda preklicati sta morala laž na lastno sramoto in pri sl. c. kr. okrajnemu glavarstvu podpisati, da jih plačata v enem letu z obrestimi vred po notarijskem aktu. G. župnik jim je to hudobno laž in postopanje zoper njega mirno prizanesel — pro bono pacis. Dalje ta dva sta vse zapreke stavila zoper zidanje nove cerkve in po svojem skrievanju vlekla tako daleč stvar, da še celo obljubljene podpore ni bilo mogoče več dobiti. Prijel je pa tudi župan pod nos od sl. c. kr. okr. glavarstva v Kopru v dekretu, kateri je začel s temi besedami: „Deploro vivamente“ (obžalujem prav živo). Pa nič se za to ni zmenil.

Dalje ta dva nista hotela otrokom šole odpreti, ampak župan žugal je podreti jo (ali je velika oblast Napoleonova!), dokler nista od sl. c. kr. okr. šolskega sveta bila prisiljena in še prisiljena nista hotela ubogati, dokler jima ni oblastnija žugala s silo odpreti.

Ta dva sta žugala, da morata izpod nog svojega župnika spraviti; ko je župan pri neki priliki pred c. kr. komisijo ko je videl, da ima krivo, zagrozil: ne bodo se dolgo več tukaj smijali, jim jaz zagotovim“, in vedel se tako, da se je komisiji studilo. In res napeli so in skovali v hiši „škrivana“ kriminalno denuncijo zoper župnika, da se je konšelir Benčič Matija že po vasi krohotal, češ, zdaj imamo tiče v pesteh, sv. Jurja ne dočaka tukaj več. Toda revež osramočen propadel je, v farovž pride, odpuščenja prosit, in župnik mu roko poda in odpusti vse z dobrim srcem — pro bono pacis.

Sl. c. kr. okr. glavarstvo v Kopru v svojem času pozivlja Podestata, in to na znanje daje tudi župniku — naj plača l. rato od 100 gl. na račun dolga od 500 gl. cerkvi in ob enem obresti. Kaj mislite, kaj si ta čas izmislil Podesta? Píše lastno-ročno brez podpisa župniku pismo dne 15. maja 1890. in ga pošlje po občinskem slugi, kateri ga donese, rekši: „Tukaj jim pošlje Podesta to pismo“. Župnik vpraša, kje je Podesta? in sluga odgovori: v krčmi! Zakaj pa, nadaljuje župnik, ni prišel sam Podesta, če potrebuje kaj? Kaj mislite, zakaj ni prišel, ampak pisal? Najbrže se ni upal v obraz pogledati g. župnika, za to kar je prašal in zahteval v pismu! Zahteval je, naj mu župnik naredi pobotnico za 93 gl., da je že potrosil od tistih denarjev na račun gori omenjenega dolga od 500 gl. pri cerkvi. Kaj je to!! Po človeški pameti ali nespameti vsak bo menil, da še manjka samo 7 gld. za prvo rato, kaj ne, ko bi mogel izkazati pobotnico že potrošenih 93 gld. Na kaj takega mu župnik še odgovora ne da, mož je menda potem — saj tako je sam pravil — izposodil vsoto drugod in plačal 100 gl. ker drugači ni moglo biti. Pismo hrani župnik; kajti to niso laške „čakole“ to so „facta“. Tacih in enakih dogodeb celi koš napolnimo. Ali se bo potem krivičnemu obdolževanju, obrekovanju in napeljevanju kdo čudil! Če se kdo predrzne kaj takega poskusiti pri župniku in se ne trese, koliko več pri neumnem človeku, kateri je

ali bi utegnil biti pod njegovo oblastjo kaj ogovoriti. Molčimo dalje, oh molčimo! in recimo: občinarji glavne Pomjanske nadžupanije na noge! Zdaj je čas, zdaj je stvar v vaših rokah, zdaj imate v rokah ogenj in vodo.

Zdaj, zdaj, urno na noge, kdo bo na krmilu občinskega glavarstva za naprej, kateri možje? ali pa še „škrivana“. Urno na delo, prosite, prepričajte vse, vse — pro bono pacis pri sv. Jurju.

O p a z o v a l e c.

Iz Ajdovščine 30. junija 1891. [Izv. Dopis.] Gospod urednik! Volitve ajdovskega starešinstva so končane, dovolite, da vam popišem volilni boj. Občinarji spoznali so, da gospodarstvo z občinskim premoženjem ne odgovarja njih zahtevam, vsled tega skušali so zavedni občinarji, da spravijo v starešinstvo može, katerim bi bil blagor občine resnično pri srcu. To prouzročilo je, da sti nastali dve stranki, stara, katera bi hotela, da ostane pri starem, mlada, katera si prizadeva, da se spravi občinski voz v boljši tir. Pred volilnimi dnevi agitovali sti obe stranki. Stara agitovala je z vso silo, tiho sicer a zavrtno. Poiskali so vse kotičke svitile i temne, kamor so mislili, da sega njih upliv. V ožigled temu seveda smo se i mi ganili, da jim prekrizamo račune. Prišel je dan volitve. Umevno, da je stara stranka v svojem strankarstvu izbrala si volilno komisijo po svoji volji, namreč vse štiri ude iz svojih pristašev. To popolno preziranje naše stranke, katero kaže, da nasprotniki naši nimajo ali nočejo imeti niti trohice diplomatskega čuta, vzbudilo je v nas veliko nevoljo in omajalo naše zaupanje v komisijo. Stranka naša bila je siljena, da je, kolikor se je dalo, kontrolirala volitev. Da je bilo to opravičeno, pokazalo se je med volilnim aktom. Marsikako veljavno pooblastilo naše stranke zavrglo se je, na primer pooblastilo A. Mozetiča, s katerim je volil njegov oskrbnik P. Bužič v II. skupini z dekretom. Z našimi volilci ravnalo se je jako osorno, ni se jim privoščil potrebni poduk, kateri mora komisija volilec dati. Navedemo zopet samo en slučaj. Volilec naše stranke v II. skupini g. Fil. Praček volil je po pomoti med drugimi naši kandidati g. A. Lokarja, kateri je bil že prejšnjega dne III. vol. skup. voljen. Uprava, zakaj ni komisija volilca opozorila, kakor jej velevala §. 80, obč. vol., da mora mesto že izvoljenega A. L. drugega voliti, da se drugače ta glas ne more šteti! Zakaj je komisija, in tu se je posebno odlikoval gospod podžupan, tako pometala z ljudmi naše stranke, dočim so svojim pristašem na vse načine pomagali in besede na jezik polagali in sploh bili pri rokah? Zakaj je dopustila komisija, da so volilci njih stranke volili z dvema pooblastilma, n. pr. volil je Iv. Šlunder za se in za udovi M. Bizjak in Antonijo Fegic. — Navzlic enakih nepravilnosti zmaga je stranka naša v III. volilni skupini z vsemi 4 kandidati, v II. s tremi, in v I. tudi s tremi. Čakali smo po končanih volitvah, da preteče neprestopna doba osmih dni, katera je namenjena za to, da se podajo morebitni ugovori proti ravnanju pri volitvah. Volitve končale so v torek 16. junija.

Doba za ugovore pretekla je 24. jun. ob 4. popoldne. Proti mnogim nepravilnostim ni rekurirala stranka naša, ker smo bili z vseh strani zadovoljni, in ker nečemo, da bi morda vsled tega nastal še večji razpor med prebivalstvom. Napravila je pa nasprotna stranka rekurz, zakaj, ne vemo, ker nam pa vest ne očita najmanjše nepravilnosti, vidimo v tem zopet prirojeno drznost nekaterikov. Ljudstvo, katero je videlo in čutilo, kje je pravica, je nad tem činom celo razjarjeno. Kar se tiče rekurza, je pa stvar poslednja. Dne 25. junija med 10 i 11 uro popoldne, ali so g. F. Praček kot najstarejši novoizvoljeni starešin in gg. A. Bianchi in A. Dolenc v občinsko pisarno, da pozvedo, ali se je

vložil kak ugovor proti volitvam. Najstarejši novoizvoljeni strarešin je namreč po §. 33. vol. reda obvezan, da skliče strarešine za volitev županstva, in sicer po §. 32. vol. reda precej po pretečeni dobi za ugovore. Vprašal je g. Praček občinskega tajnika uradno, je-li kak ugovor do istega dne t. j. 25. jun. naznanjen. Tajnik odgovoril je na to uradno uprašanje, da mu ni nič znano o kakem ugovoru, da on ni ničesar protokoliral. Zahteval se je potem protokol, a tajnik rekel je, da protokola ni, da ne ve, kje je. Vsi smo bili uverjeni, da ni nikak ugovor naznanjen in na to naznanil je g. F. Praček glavarstvu, da se bo vršila volitev županstva 30. jun. Proti večeru istega dne to je 25. jun. raznesla se je nakrat po trgu govorica, da se je vložil ugovor proti volitvam. Da se prepričajo, koliko je na tej govorici resnice, šlo je pet novoizvoljenih starešin prihodni dan, to je 26. jun. zopet v občinsko pisarno. Na dotična vprašanja odgovarjal je tajnik zmedeno in nejasno in rekel je, da mu je ukazano od župana, da reče, ako kdo vpraša, da se je ugovor vložil dne 23. jun. Na vprašanje, kje je protokol, odgovoril je zopet, da ne ve. Zahtevalo se je, da pride župan. A župana kot navadno ni bilo vdobiti. Poklical se je podžupan. Vprašali so tudi njega, kje da je protokol. Na to je on besedičil in se obračal, naposled se mu je vendar posrečilo, da je tajniku namignil, sicer neopazovan. Na ta namigljivejši se je tajnik takoj spomnil, da protokol leži tam nekje v kotu. V protokolu je ugovor proti volitvam naznanjen s dnem 23. jun. in sicer je pisava tajnikova. Vprašamo: Kako da ni tajnik 25. jun. o ugovoru ničesar vedel, ako ga je 23. jun. sam vpisal. K volitvi povabila je naša stranka tudi volilce iz okolice ajdovske, med temi je nekaj volilcev s Ustij. Narodilo se je nekemu Batiču (vulgo Cesarin) iz te vasi, da skrbi, da pridejo Ušani, kateri so se vsi za našo stranko že prej izjavili, točno volit. 25. jun., dan po pretečeni dobi za ugovore, pozval je g. podžupan Cesarin-a in ga izpraševal, ali in za koliko je naša stranka volilce podkupila.

Dne 25. junija zjutraj prišel je A. Lozar prišlaš nasprotne stranke k g. F. Praček-u in ga nagovarjal, da pridobi še štiri starešine, kateri bi glasovali za prejšnje županstvo in zraven skrivnostno omenil: „še danes je čas.“ To kratko poročilo v volitvah. Častiti bralce naj si o rekursu in o vsem postopanju naših nasprotnikov blagovoli napraviti sodbo sam.

Iz Orehka pri Postojni [Izv. dopis] (Konec). Popoldne pa je povabila preblag. gospa N. Noll vse otroke, ki so le mogli priti, na svoj vrt, kjer so se otroci pod vodstvom č. g. kapelana I. Mikša in podpisane zabavali in kratkočasili z različnimi igrami; naposled pa jih je pogostila s skruhom, črešnjami, smokvami in rožiči. Vesel in z „Bog plačaj!“ prejel je vsak otrok svoj delež. —

Tako se je izvršila ta lepa in znamenita slavnost v zadovoljnost in največje veselje vseh navzočih posebno pa š. mladina, katera jo gotovo ohrani še mnogo mnogo let v najboljšem spominu.

Naposled zahvaljuje se podpisaneec v svojem kakor tudi v imenu š. mladine še jedenkrat najtopleje v prvi vrsti visokoč. g. kanoniku I. Hofstetterju, da se je potrudil v našo vas in slavnost s svojo navzočnostjo toliko bolj povzdignil, nadalje č. g. župniku A. Pucu in kaplanu I. Mikšu za njih dejansko pripomoč in dober svet, preblag. gospoj N. Noll za njeno veliko radodarnost in postrežljivost, gosp. blagemu dobrotniku š. mladine Deklevi, trg. v Slavini, ki je z že pred dvema letoma darovanim petakom postavil tekorekoč kvas, da se je v resnici sodaj napravila š. zastava.

Nadalje se podpisaneec zahv. še sl. kr. š. svetu na velikem denarnem prispevku in

sploh vsem ostalim gg. darovateljem in prijateljem š. mladine, ki so količkaj pripomogli, da se je tako lepo izvršila ta slavnost.

Zatorej še jedenkrat vsem skupaj: Bog povrni stotérno!

Rudolf Horvat,
učitelj.

Različne vesti.

Imenovanja. Finančni komisar baron Kober imenovan je višjim komisarjem in višji komisar vitez Brojstach višjim finančnim inšpektorjem.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu nabralo se je v pušici „Delal. podp. društva“ gld. 6:30. — Nabralo se je v pušici „Čitalnice“ gld. 4:50. — Krožujoče pismo po g. Furlaniju nabralo je gld. 4:70. — Pobiti pri balincanju pri g. T. nabrali so gl. 2:60. — Rodoljubi v Pazinu nabrali so gl. 6:90. — Tamburaš je plačal 11 kr. globe, da bo boljši na „pavze“ pazil. — O priliki izleta Rojančanov v Roccol, nabralo se je gl. 4:10.

V „Cirilo-Metodejski“ dar nabrali so prijatelji ob obhodu g. I. M. gld. 4:30. — Poslal je preč. g. S. Semelič 2 gl. — Odbor ženske podružnice nabral je gl. 12:60. — Odbor moške podružnice v Trstu nabral je pri seji 9 gold. — Drž. in dež. poslanec, g. V. Spinčič 5 gld. V pismu, ki je o tej priliki pisal načelniku moške podružnice pravi: „Šaljem ti ovim 5 for. kao Cirilo-Metodejski dar. Odnosni poziv obiju načelnistva podružnic družbe sv. Cirila i Metoda čini mi se jako umiestan, jako shodan a dakako u prvom redu rodoljubljan. Ne bi smjelo bit Slovenca, koji mu se ne bi ma kojom svotom odzval. Hrvati pako, imali bi i u tom, kao i u svem dobrem podupirati svoju braću Slovence. Rodoljubi valja, da mu se odazovu.“ Tako sodi Spinčič o tej stvari, koja sta načelnistvi naših podružnic iz Češke presadili na slovensko zemljo. Ta ideja, akoprem dobra, ter ako bi se je rodoljubi poprijeli narodu našem koristna, našla ni v središču našem, v beli Ljubljani, posebno naučenega odziva. Do sedaj je prinesel sam „Slov. Narod“ doslovno poziv naših načelnistev ne dodavši mu iz svojega ne besedice, dočim je pa „Slovenec“ vso stvar absolvirale s par besedicami. Ali tudi v to vpliva strankarstvo? Ali je morda ideja taka, da se Vam ne zdi vredna Vaše podpore, ali je kaj drugega temu krivo? Govorite odkrito, naj bude jasno med nami!

Praznik sv. Cirila in Metoda. Nocoj je predpraznik sv. slovanskih apostolov, katera sta naše prednike privedla h krščanstvu veri ter uvela v cerkev staro slovansko bogoslužje. Po več krajih na Koroškem, Štajarskem in Istri žgali se bodo danes kresovi, koji naj pričajo, da ondot še prebiva slovenski živelj. Žalibog, da so se kresovi v tržaški okolici prepovedali, kajti tudi Tržaški okoličani bi brez dvojbe nocoj žgali kresove po hribovju krog mesta.

Program slovesnosti, ki se bo vršila o priliki godovanja sv. Cirila in Metoda v nedeljo dne 5. t. m. na otroškem vrtu sv. Cirila in Metoda v Rojanu, bo nastopen: V soboto okrasé se prostori otroškega vrta in na večer napravi se razsvetljava. V nedeljo pred poludne pa se izvršuje v šoli otroškega vrta začenši ob 8 $\frac{1}{2}$ uri veselica po sledečem programu. 1. Molitev. 2. Pesem sv. Cirila in Metoda. 3. Na jezeru — petje. 4. Pri zibelki — deklamacija. 5. Blejsko jezero — petje. 6. Hči na grobu matere — deklamacija. 7. Ljubezen do domovine — petje. Na to se otroci skupno udeležo ob 10. uri sv. maše v rojanske župni cerkvi, na kar se povrnejo zopet v otroški vrt, kjer dobé vsak svoje darilce. Koncem se bo pela cesarska pesen. Vabijo se slovenski stariši, da se te slovesnosti mnogobrojno udeležo.

Laško učiteljske v Trstu. Tržaški poslanec R. Luzzatto interpeloval je mi-

noli terek naučnega ministra gledé na ustanovljenje italijanskega učiteljskega v Trstu. Med drugim je omenjeni poslanec rekel, da Lahi nimajo na Primorskem učiteljskega, kjer bi se učilo v italijanščini, učiteljskega v Kopru in Gorici ne ugaajo svojemu namenu, in bati se je, da bode italijanskih učiteljev nedostajalo. (sic.)

Gledé na učiteljske v Gorici in Kopru strinjamo se tudi mi z lahonskim poslanecem; kajti ista v istini nista godna, vzgojevati bodisi dobrih slovenskih, hrvatskih ali laških učiteljev, ker dober del predmetov uči se na njih v tujej nemščini. Gledé na trditve pa, da se je bati, da bi nedostajalo ital. učiteljev, zdi se nam ta trditev jalova, kajti Lahi imajo že svoje do cela laško učiteljske v Tridentu, kamor zahajajo Tržaški navdušeni ukaželjni mladeniči napajati se z italijansko ambrozijo v tem ko se naši učitelji uče poleg svojega, tudi drugim jezikom, ne vedo laški učitelji v Trstu, ki so zahajali v Trident drugega nego laško; za učenje nemščine v Tržaških ljudskih šolah niso nikakor sposobni, radi česar je poduk na teh šolah jako pomanjkljiv, ter neso mladeniči ki so zahajali osem let v to šolo, godni za drugo, nego ponajveč za kako obrt. Da pa laških učiteljev ne nedostaje, kaže nam to, da se isti nastavlja celo v slovenskih krajih tržaške okolice, kjer bi za veliko potrebo poznali slovenščino. V Rojanu službuje na pr. dve enaki učiteljski moči, ki svojih učencev nič ne uče, niti učenci nji. V mestu je pa laških učiteljev na koše, da ne vedo kam z njimi. Gospoda Lahi bi radi videli, da jim vlada ustanovi posebno prek in prek laško učiteljske, kjer bi se vzgojevali tudi učitelji za tržaško okolico, da bi jim bilo možno s pomočjo o. kr. vlade to okolico popolnoma raznaroditi. Ako vlada izpolni tržaškim nemirnežem to željo, ustanoviti mora tudi za primorske Slovence, ki broje dve tretjini vsega prebivalstva, slovensko, oziroma hrvaško učiteljske!

Natječaj. Savez hrvatskih pjevačkih društva razpisuje natječaj za tri sora.

Skladati imadu se sborovi za muška grla po mogućnosti značaja, srodna narodnim napjevom, da laglje svojinom cieloga naroda postati uzmognu. Rieči i vrst kompozicije propušta se skladatelju.

Za ove skladbe opredieljuju se tri nagrade:

Prva nagrada zagrebačkih gospojah od 15 dukata u zlatu. Druga nagrada načelnika glavnoga grada Zagreba od 10 dukata u zlatu. Treća nagrada samoga pjevačkog saveza od 8 dukatu u zlatu.

Natjecati se mogu skladatelji svih slavenskih plemena na jugu.

Kompozicije šalju se centralnom odboru pjev. saveza, na ruke predsjednika F. Arnolda, kr. jav. bilježnika u Zagrebu, do 1. kolovoza t. g.

Skladatelji neka napišu svojim rukom priposlano skladbu, te neka ju provide sa geslom, a u zatvorenom omotu pod istim geslom neka ubilježe svoje ime i obitavalište. Skladbe prosuđiti će odbor pehorice glasbenika i estetičara stojećih dakako izvan natječaja. Sud će se proglašiti i nagrade podieliti u glavnoj skupštini pjev. saveza održavanog dne 7. rujna 1891. u Zagrebu prigodom jubilarne izložbe gospodarskog društva.

Savez stiče na nenagradjene kompozicije u toliko pravo, što imade prednost prekupa istih uz sporazumno sa skladateljem ustanovljenu primjerenu cieniu, u svrhu publikacije ovakovih skladbah u svom mjesečniku.

Zagreb, 2. svibnja 1891.

Savez hrv. pjevačkih društva. Fr. Arnold, Drag. Lihl, predsjednik. tajnik.

Odbor „Slovanskega pevskega društva“ v Trstu prosi in pozivlja vse gg. pevce in gg. pekinje, da se bolj točno udeležujejo pevskega vaj. V prihodnjem mesecu poje

moški zbor v cerkvi ter možki, oziroma mešani zbor, pri veselici, katero priredi sl. „Del. podp. društvo“. Nobeden gg. pevec naj ne izostaja, kajti le vstrajnost doseže svoj smoter. Tudi glede na to, da nekatere gg. pevce počitnice za nekaj časa odneso, se ostalim tem gorkeje priporočajo pevske vaje.

Po odpravi proste luke. Danes je že četrti dan, odkar je Tržaškemu mestu odklenkala zadnja in največja predpravica ter mu je bila odvzeta prosta luka. Izvršilo se je to prav mirno in mesto obdržalo je svoje navadno mirno obličje. Mnogo se je govorilo in čenčalo zadnje dni pred odpravo o grozni draginji, ki bode nadvladala potem. Vendar pa iste v primeri s strahom še ne občutimo ter lahko rečemo, da vrag ni tako črn, kakor so nam ga opisovali. Cena vinu ostane nespremenjena, pivo se po raznih pivarnah že prodaje od 4 do 6 kr. ceneje; meso in drugi užiti predmeti prodajejo se po prejšnjih cenah, razun praševine, kureline in divjačine. Ob užitinski meji jeli so dotični uradi že poslovati ter obdačujejo robe slovenskih prebivalcev, izdajajo jim laške in nemške pobotnice in bolete. Samo na tablah, postavljenih ob cestah, koder se ne smejo uvažati predmeti podvrženi užitinskemu davku, stoji najzadnje — kot poto kolo — tudi opomnja v našem jeziku pod krili cesarskega orla. Ob bregu v mestu postavljene so razne ekspoziture, in sem ter tja vidiš finančnega stražnika. V novi luki zapirajo se zjutraj in zvečer glavna vhodna vrata; gibanje vlakov je pa nadzorovano. Komisije po mestu dovrše v par dneh svoje delovanje. Finančno ravnateljstvo naznanja vsem onim, ki še niso naznanili svojih zalog, da to storé še v teku današnjega dne. V več stanovanjih so davčni organi zasledili več skritega petroleja in drugega blaga v nedovoljeni množini ter so iste družine kaznovali s globami. Preiskovanja po hišah se bodo menda nadaljevala ter se bodo dotičniki, ki svojih zalog neso naznanili, strogo kaznovali. — Najbolj so izkoristili odpravo proste luke razni brezdušni trgovci in barantači, kateri so razprodali v minolih dneh dober del svoje zaležane in preperete robe pod pretvezo, da bodo morali od vsega vplačati vso carino, v tem ko so bili te oproščeni. — Tudi je mnogo taci, ki so povišali cene raznemu blagu, koje vdobivajo izključno iz notranjih dežel, ali ki je vhodne carine popolnoma prosto. Tako so n. pr. povišali ceno zavojnemu papirju, ki se navadno uvaža iz notranjosti, in če bi se prav uvozilo po morju, podvržen je samo carini od $\frac{1}{2}$ kr. na kilogr. Našim ljudem priporočamo, da se ogibljejo sploh štacun tujih sleparskih trgovcev ter se obračajo do trgovcev našega rodu. Osobito naj se ne dajo varati po lažljivih napisih „stralcio“ (prodaja pod ceno), ki so goli humbug ter narejeni samo, da se slepi lahkoverno ljudstvo.

Mesec julij. Mathieu de la Drôme prokuje za mesec julij naslednje vreme: od 1—9 sem tertje viharji; toplo. Prav toplo od 6—14. viharji in toča; na južnih obrežjih slučaji solnčarice. Od 14—21. precej lepo vreme, toplo. Viharji na Francoskem, Španjskem, v Portugalu in spodnji Italiji. Še bolj bo toplo v srednji Evropi od 21—28., hude ure. Dne 23. začnejo pasji dnevi. Viharno vreme in vročina od 28. julija do 4. avgusta. Navzlic ploham in deževju bode se občutila suša.

Izpred sodišča. Obravnava od dne 30. junija. Predseduje svetnik Doljak in drž. pravdnik, g. Taddej; brani odvetnik, g. dr. Venezian. Državno pravdnistvo je svoječasno zaplenilo tiskovini: „Regolamento-programma del concorso di scherma fra i dilettanti italiani“ od 17. in 18. maja t. l. in „Regolamento-programma del concorso fra ginnasti italiani“ od 17. in 18. maja t. l., ker je v njih nahajalo pregrešek kaljenja javnega miru. Deželno sodišče je to zaplenbo potrdilo. Državno pravdnistvo je tudi zaplenilo diplom, kateri je izdala

„Unione Ginnastica“ dne 21. junija t. l. z napisom: „Unione Ginnastica“, Trieste. Concorso di ginnastica e scherma. Diplom je namreč kot okrasbo nosil italijansko zvezdo s petimi koti in to tudi radi pregreška kaljenja javnega miru. Dež. sodišče je tudi to zaplenilo potrdilo. Obe zaplenbi vzburilo so Tržaške časnikarske kavke, da so ropotale proti odlokom vlade. Društvo „Unione ginnastica“ je koj vložilo protest. Sodišče je tudi potrdilo obe zaplenbi, in dr. Venezian je izjavil, da se pritoži na višje sodišče. Zanimivo je, da je pri tej obravnavi državni pravdnik, g. Taddei izjavil, da je vsa okolica Tržaška slovenska, da živé v Istri samo v posamičnih krajih Italijani ter da italijanstva Dalmacije ni treba niti spominjati, kajti ta je celoma slovenska. Izjavo od take strani treba je posebe spomniti; Slovani jo utegnejo rabiti na prid samim sebi in še posebe tudi državi.

Zaprili so premeteno tatavo življo imenom Petki, pri kateri so našli za kocih 300 gl. vrednih drobnih stvari, zlatenine in družega. Ko so jo aretirali, hotela je podariti policistu vse te stvari samo, da jo pusti. Peljali so jo v ječo, kjer se je ponoči hotela obesiti, ovivši si ruto okrog vrata in obešivši se na žebelj, a nekateri druge zaprte ženske so jo rešile. Najdene stvari je vse pokradla z veliko premetenostjo po raznih prodajalnicah v mestu.

Znorelih odpeljali so v tem tednu v bolnico in norišnico kocih deset. Število teh nesrečnežev vekša se dan na dan, kakor pravijo, tudi zaradi prevelike vročine.

Mrtvoud zadel je 54 letnega zidarja Josipa Pregarca v ulici sv. Anastazije. Padel je na tla in v malo trenutkih umrl.

Samomor. Nek 57 letni Ivan Čok, stanujoč v Lonjerju št. 91, prerezal si je minoli terek žile na vratu ter kmalu za tem umrl, zapustivši ženo in 5 nepreskrbljenih otrok. Žalostno, da se tudi mej našim ljudstvom kaj enacega prigodi.

Poskus samomora. 44 letna Marija Delfabbro hotela se je umoriti ter zažgala v ta namen oglja v svoji sobi. Sosedji so jo rešili. Ženska je bila nora, in odvedli so jo v bolnico.

Nenadna smrt. Nek 45 letni Vincenc Fak, tapetar na parniku Baross, padel je nenadoma na tla in umrl. Zapustil je ženo in otroke.

„Dom in svet“ prinaša v VII. zvezku naslednjo vsebino: 1. V spomin avstrijskim vojakom, padlim pri Visu l. 1866. Elegija. Zl. M. O. 2. Avstrijska vojska na Laškem l. 1866. Sp. dr. Fr. L. 3. Tudi v srcu... Zl. M. O. 4. Gostačeva hči. Piše T. 5. Dolenska železnica. Humoreska. Sp. Velimir. 6. Na Samovcu. Povest. Sp. Podgoričan. 7. Slepčeva prošnja. Zl. A. M. 8. Mati Sunamljanka. Zl. A. H. 9. Nekaj slik iz tujine. Napisal Kozma. 10. Črtice o Idriji. Sp. Ivan Idričan. 11. Tvar in lik. Spisal — 8. 12. Paperki staroslovenski. Piše P. Ladislav. 13. „Ruska biblioteka“ in naši prevod slovenskih izvirnikov. Sp. V. B. 14. Jubilejna deželna razstava v Pragi. Spisal Prostoplav. 15. Slovtvo. 16. Raznoterosti. 17. Slike.

Tržno poročilo.

Cene se razumno, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

Cena od for. do for.	
Kava Moca	100 K. 127. — 129. —
Rio biser jako fina	110. — —
Java	122. — —
Santos fina	108. — 109. —
„srednja“	103. — 104. —
Guatemala	— — —
Portorico	136. — 141. —
San Jago de Cuba	— — —
Ceylon plant. fina	140. — 141. —
Java Malang. zelena	120. — 121. —
Campinas	— — —
Rio oprana	— — —
„fina“	107. — 108. —
„srednja“	104. — 106. —
Cassia-ligne v zabojih	27. — —
Macisov cvet	380. — 390. —
Inger Bengal	31. — 32. —
Papar Singapore	50. — 52. —
Penang	40. — 45. —
Batavia	45. — 41. —
Piment Jamaika	29. — 30. —

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Petrolej ruski v sodih	100 K. 6.50 —
„v zabojih“	7.50 —
Uje bombažno amerik.	33. — 35. —
Leece jedilno j. f. gar.	41. — 42. —
dalmat. s certifikat.	43. — 44. —
namizno M.S.A. j. f. gar.	56. — 57. —
Aix Vierge	60. — 62. —
„fino“	55. — 56. —
Rožiči pulješki	8.50 9. —
dalmat. s cert.	— — —
Smokve pulješke v sodih	14. — 15. —
„v venci“	13. — 14. —
Limon Mesina	100 K. 117. — 118. —
Pomerance Puljeske	— — —
Mandiji Bari I. a.	— — —
dalm. I. a. s. cert.	— — —
Pignoli	22. — —
Ris italij. najljepši	21. — —
„srednji“	16.50 —
Rangoon extra	13.75 —
„I. a.“ carinom	12. — —
Sultanine dobre vrsti	36. — 38. —
Suho grozdje (opaja)	16. — —
Oljube	— — —
Slaniki Yarmouth	100 K. 34. — —
Polenzke srednje velikosti	— — —
„velike“	31. — —
Sladkor centrifug. v vrečah	14.50 —
certifikat.	11.50 —
Fazol Coka	— — —
Mandoloni	— — —
svetlorudeči	12.50 —
temnorudeči	10. — —
bohinjski	10.50 —
kanarček	9.50 —
beli, veliki	— — —
zeleni, dolgi	— — —
„okrogli“	8.50 —
mešani, štajerski	83. — 85.50
Maso	2.50 3. —
Seno konjsko	3. — 4. —
„volovsko“	3. — 3.50
Slama	— — —

Dunajska borza

3. junija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	— — —
„v srebru“	92.35
Zlata renta	111. —
5% avstrijska renta	102.50
Delnice narodne banke	1018. —
Kreditne delnice	297.50
London 10 lir sterlin	117.15
Francoski napoleonori	9.25
C. kr. cekini	5.55
Nemške marke	57.47 1/2

Javna zahvala.

Podpisano načelnistvo se iskreno zahvaljuje vsem onim g. rodoljubom, ki so blagovorili kaj podariti, da se je moglo pogostiti otroke slovenske šole pri sv. Jakubu o priliki veselice, ki se je vršila dne 4. julija v poslavo sv. Cirila in Metoda. Hvaležno je tudi podpisano načelnistvo g. Metlikovič-ovi za njen trud pri nabiranju omenjenih darov.

Še enkrat stotera hvala!

Načelnistvo tržaške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda.

Candee-ve škropilnice

proti peronospori od mnogih strani za najboljšo spoznane, se dobivajo le pri

Živic in družb. v Trstu
— 16 —
ulica Zonta 5

po lanskim niskim cenam. — Dobivajo se tudi izvrstne žvepljalke za trte in in vsakovrstni stroji za kmetijstvo; mlatilnice in čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in tropine, mlinci za grozje, sesalke itd.

Priporoča se omenjena trdka vsem rojakom za obilne naročbe.

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnju, za obračanje sena, konjske grablje, tiskalnice za seno, mlatilnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čiščenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, Hackseovel strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, strojeve za lupljenje voća, sprema za sušenje voća i povrtja, vinske sisaljke, sprema za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimalne težulje, težulje za blago, separatore za mleko, dizalke za posudje, vrtače strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, prače strojeve, strojeve za čiščenje lana itd.

Sve izvrstno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, doba pokusa!

Skladišče gospodarskih i vinogradarskih strojeva

Ig. Heller, Beč

II. Preterstrasse br. 78.

Bogato ilustrovane, od 144 stranica, cjenike u njemačkom, talijanskom i slavenskom jeziku šalje se na zahtjev badava i franko. Solidna zastupstva ustrajati će se posvud.

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.

Izurjen pisar

vsprejme se koj v odvetniško pisarno. — Ponudbe naj se pošljejo upravnistvu tega lista pod „M. N.“

Naznanilo.

Ker mislijo nekateri, da se je radi moje dolgotrajne bolezni zaprla moja delavnica, naznanjam častiti gospodi, prijateljem in znancem, da ni tako, temveč delamo naprej.

Z odličnim spoštovanjem priporočam se

Dragotin Kravos.

V Ajdovščini, 2. julija.

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nalez, zadavica, rera, zapala ustijuh itd. mogu se u kratko vrijeme izličiti rabljenjem

NADARENH 2-8

Prendinijevih sladkišah (PASTIGLIE PRENDINI)

Što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdenih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grienih zapalah nestaje kao za čudo nimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Vujla se paziti od varalica, koji je ponajviše. Zato treba uvijek zahtijevati Prendinijevu sladkišu (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svijeta. 42-43

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 21-42

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17, ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Ulica Barriera br. 4 Trst
prodavaju se za najniže cene
vienci za pogrebe,

odjela za andjelice, 1-24

mrtvački liosovi, voščane sveče, umjetno ovieće, predmeti mrtvački za djecu i odrasle itd. itd. Pokorni Montanelli.

„Slovanski Svet“

ki izhaja v Trstu po dvakrat na mesec na 18 velikih straneh, razpravlja narodno-politiška i kulturna vprašanja Slovanov, posebno avstro-ogerskih Slovanov. Sedaj piše tudi o cerkvenih obredih, — in pride kmalu na vrsto cirilo-metodijaska cerkev med Hrvati in Slovenci. Svećenikom so še posebe posvečene te razprave.

„Slovanski svet“ stoji 1 gld. za četrt leta; 4 gld. za celo leto. Naročnina se pošilja izdateljo v Trst. 2-3

Fran Podgornik,

izdajatelj „Slovanskega Sveta“ v Trstu

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkas 2 1/2%	30-dnevni odkas 2 1/2%
8- „ 3 1/2%	3-mesečni „ 2 1/2%
30- „ 3 1/2%	6- „ 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nove borestna tarifa na tomolju odpovedi od 8. oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako avoto.

V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-13 pri odbitku 1% provizije.

Predjmi.

Na jamstvene listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obrasti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 25. februarja 1891.

13-24

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni strojevi providjeju

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artije i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, okenke, jestvenike, avakvratne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (ekladisću) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sljedeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalno tečajje ljudskih šol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nč. sada 40 tvrdo vezana n. 20
Sodnijski obrasci sastavljeni B. Trnovcem n. 20
Vilim Tel, prevod Cognera n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana n. 20
Filip prevod Križmana n. 20
Antigona prevod Križmana n. 20
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin n. 20
Istra pjesma A. K. n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo. Kod naručivanja tiskavnica i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Tiskarna Dolenc v Trstu